

ושוב נצאה אל הזדרר

חתונה והחיים הזוגיים שלאחריה מהווים פרויקט לא פשוט לכל אחד, אבל כשמדובר בפרק ב' הסיפור מסתבך אפילו עוד יותר. הבשורה הטובה: אפשר להצליח במשימה

אורלי גולדקלנג

וני התנגד קשות לנישואיה השניים של אמו, מיכל לעומת זאת עוררה אותה מתוך חשש שהברידות תביא אותה לירי דיקאון. לילך נהנתה לבשל ביחד עם האישה החדשה של אבא, נעמי לעומת זאת לא יכלה לסבול את ההשתלטות הלא צפויה של "החורגת" על המטבח המשפחתי. לצד זה היו גם בני הוגג עצמו. עדנה הביאה איתה לנישואים המחודשים את כל משקעי העבר והפכה חשדנית באופן קיצוני עד שלא ידעה לזהות את עצמה. מוישי בעלה התקשה למחול על כבודו, אבל עד היום, לדבריה, הוא מתכחש לחלוטין לקשר בין עובדה זו להשפלות שהיו מנת חלקו בנישואיו הקודמים. אכן, קשה ויוגם כקריעת ים סוף, ויווגם השני קשה שבעתיים. "בנישואים שניים, על פי רוב, החתונה היא כבר לא בין גבר לאישה אלא בין גבר וילדיו ואישה וילדיה", אמר מוישי, שכמו שאר בני משפחתו המורחבת והמורכבת ביקש לחשוף את סיפורו בשם ברזי. "כשהודעתי להורים שלי

שעדנה ואני מתחתנים, אבא שלי אמר לי: 'כשהובלתי אותך לחופה בפעם הראשונה, לקחת לאישה את כלתך. הפעם אני מוביל אותך לחופה ואתה לוקח את עדנה וארבעת ילדיה'. זו לא הייתה אזהרה או רצון לגרום לי להירתע, אלא מעין הכנה. שאדע מהו האתגר שאני עומד בפניו".

"אם אין מספיק אתגרים לקשר רגיל, הרי שילדים מוזגיות קודמת מעצימים את האתגר", אומרת עדנה. "גם כשהם מרוצים בסך הכול מהמשפחה החדשה, הם לא פעם חוששים שהכרה במוגיות הזו תהיה מעין בגידה בחורה הביולוגית המת או הגרוש. הקשיים שעולים מתוך זה לא פשוטים".

בעוד עדנה האלמנה הביאה ילדים שיהיו חלק מהבית החדש, שלושת ילדיה של מוישי הגרוש עוברים בין בית אדם לבית אביהם המחויקים במשמורת משותפת. או איך מצליחים לגרום לכל העסק הזה לעבוד? "הרבה סבלנות, הרבה הומור", אומרת עדנה. "בסופו של דבר כל זוגיות שנייה היא סיפור

המשימה - לחבר בין שתי משפחות ולהוות משפחה חדשה מאוחדת. תמונת אילוסטרציה

◀ בפני עצמו, אומרת רחל פריד, "האם יש ילדים או איז, בני כמה הם, כל עניין כזה משנה את הסיפור של בני הזוג".

כשחברים קשה להתמודד

רחל, תושבת עפרה, הייתה בת 28 בלבד כשמצאה את עצמה לבדה עם שלושת ילדיה - הגדול בן חמש והשלישית בת שמונה חודשים בלבד. שנה קודם לכן נפצע גבי בעלה קשה באירוע שהיה ספקיתאונה ספקפיגוע. הוא נמצא חסר הכרה בשדה בשולי הכביש כשמצחו חור גדול ושתי ידיו שבורות. פציעה זו, שגרמה גם לאיבוד זכרונו של גבי מהאירוע, הביאה אותו להחליף מקור פרנסה והוא החל לעסוק בהסעות לילדים והסעות אחרות. "שנה אחרי אותה תאונה פיגוע גבי היה צריך להביא ביצים לאזור עמק חפר וביקש שאצטרף עליו", מספרת רחל. "לצערך, בגלל שהייתי מטופלת באותו זמן בתינוקת קטנה, סירבתי. בדיעבד זה יכול היה להיות זמן איכות אחרון שלנו. גבי חזר הביתה, התארגן, ויצא לאביו שהיה מאושפז בבית חולים. באיזשהו שלב התקשר אחיו ושאל למה גבי לא מגיע. היה לי ברור שזה רע מאוד. אין דבר כזה שגבי לא יגיע בזמן".

מכונתו של גבי ככל הנראה החליקה על שמן משאיות שטפס על הכביש והביא למוותו. בתוך כל ההמולה שנוצרה בבית עם היודע הרב, נדרשה האלמנה הצעירה לבחור בחיים. "מיד אחרי השבעה הבן שלי שאל אותי: 'אמא, איך קוראים לילד הזה שאין לו אבא? נכון אסור לחברים להריץ לז?', מספרת רחל 35 שנה אחרי, "ענית לו: 'אם מגיע לו אז מותר', ובוה נחתם פרק ההתקרבות. רציתי שהוא יהיה שווה בין הילדים, לא עם חותמת של יתום. הכי קל להיות מסכן. וכמו שלא הרשיתי לעצמי להיות מסכנה, אולי כי היו לי שלושה ילדים שהייתי חייבת לקום מהמיטה כדי לטפל בהם, כך גם לא הרשיתי להם. המצב החדש גם אילץ אותי ללמוד נהיגה, שלא אהיה תלויה באנשים.

"היישוב עשה מעל ומעבר בשבילי, גם במישור הכלכלי, אבל היו דברים שלא הסכמתי לקבל. למשל, לא רציתי חשבון במכולת שממומן על ידי החברים האחרים. שלא יתחילו להסתכל לי על עגלת הקניות. דאגו לי בדרכים אחרות. בין השאר, מאחר ועד אז לא עבדתי, עזרו לי למצוא מקור פרנסה. גם חברים מחוץ ליישוב הקפידו להתייבב אצלי בכל שבוע, לגשש אם יש צורך בתמיכה כלכלית ובעיקר במתן תמיכה נפשית".

שלוש שנים מאוחר יותר, תושב עפרה אחר מצא עצמו שלא בטובתו בנסיבות דומות. יקי פריד היה עם אשתו וחמשת ילדיו בדרך חזרה הביתה מהאזכרה הראשונה לאביה של שרה אשתו. "היינו בדרך חזרה מיד אליהו", מספר יקי, "בכביש 443 במתווה הישן, שהיה אז חשוך מאוד ומפותל, בלילה בלי ירח. פתאום, ליד הגדר של היישוב מבוא מודיעין, אני רואה רכב מולי, בנתיב שלי. ניסיתי לברוח אבל לא הספקתי והוא נכנס בי חזיתית".

בתקופה ההיא למכונות לא היו חגורות בטיחות במושב האחורי ואלה של המושבים הקדמיים היו רופפות מאוד. שרה עפה לשמשה הקרמית והתרברר בדיעבד ששבר זכוכית פגע בעורק ראשי והרג אותה כמעט מיד. "ראיתי שהיא לא בסדר", מספר יקי, "ומה שאני זוכר זה שהשענתי את המושב שלה ומיד התחלתי בפעולות הנשמה. תוך כדי אני סופר את הילדים ורואה שאחד חסר לי. פתאום קלטתי שאודי, שהיה אז בן תשע, נמצא מתחת לכיסא שלי ושאני למעשה יושב לו על הצוואר. כשמעתי אותו צורח הבנתי שהוא בסדר".

מאמצי ההחייאה לא הועילו ויקי עם כל ילדיו הובלו לבית החולים כשבאמבולנס שוכבת שרה. "ואז העולם נחרב", הוא מסכם. "לגמרי", משלימה רחל אשתו הנוכחית. "זה חורבן הבית".

"לא רק המשפחה, הכול מסביב משתנה. כשאתה אלמן חברים פתאום מתרחקים, לא יודעים איך להגיב למצב החדש", אומר יקי. "אתה מוצא את עצמך אומר להם 'זה לא מדבק'".

"בזמנו לא היה מקובל לדבר על הקשיים שלך", אומרת רחל, "חברים מאוד טובים נעלמו. אל הטובים מביניהם התקשרתי בעצמי כי לא הייתי מוכנה לוותר עליהם. מנגד, אחת החברות הטובות של שרה הפכה לחברה טובה שלי עד היום".

הילדים של יקי שוחררו במהרה מבית החולים, למעט חלי הקטנה שהייתה בת ארבעה חודשים בלבד ובשעת התאונה הייתה בורועות אחותה הבכורה. יקי, שעבד בשירות הביטחון הכללי, הוצב אחרי התאונה במשרות משרדיות יותר ופחות מבצעיות. היישוב עפרה יחד עם מחלקת הרווחה של מועצת בנימין נתנו את המענה לטיפול בילדים בשעות היום ויקי הגיע בשעות אחר הצהריים. "אחרי התאונה, אודי אמר: 'בגללי אמא מתה. כי אתמול היא מאוד כעסה עליי ואמרתי בלב הלוואי שתמות'", מספר יקי. "ענית לו: 'אתה לא עד כדי כך צדיק שאתה

גודר והקב"ה מקיים. הוא גם הכהיר שהוא לא רוצה שאתחתן. אמרתי לו שאני לא יודע. עכשיו אני לא חושב על זה, אבל אם ארצה אתחתן ויהיה בסדר".

מתי באמת מתחילים לחשוב על זוגיות שנייה?
"כבר בשבעה היו נשים שהתקשרו אליי להציע את עצמן", צוחק יקי. "זה היה כמובן לא שייך. מאוחר יותר יצאתי עם אחת שבאה עם מתנות לילדים. זה לא היה בראש שלי, כמובן. בדרך כלל נשארנו כליל שבת בבית, דיברנו ושחזרנו את התאונה. בבוקר היינו מתארחים אצל חברים. ואז התחלתי לחזר אחרי רחל, שהייתה מגיעה לכאן ועוזרת לי הרבה, בעיקר עם חלי התינוקת, ונותנת לי טיפים של אלמנה עם ניסיון".

אצל רחל היו שלוש שנים של בדידות עד שחברה ליקי. "לפעמים מצאתי את עצמי בבית מלא אנשים, לא מבינה מה אני עושה איתם", היא מספרת. "זכשהייתי לבד עם הילדים, הייתי נשארת אחרי השעה שמונה לבד עם הקירות. החסר היה בולט מאוד. אין עם מי לדבר. כשחברות היו מוציאות אותי לבלות הייתי חוזרת ובוכה. כשלא היו מוציאות אותי, הייתי גם בוכה. גם האירוח בשבתות היה גורר אי נעימויות. לא כל משפחה שמזמינה מתאימה, לא תמיד יש כוח או חשק".

רחל, כאמור, מצאה עצמה מסייעת ליקי. "זה בא לי בלי לחשוב", היא אומרת. "בערב שבת פתאום חשבת - רגע, הוא יודע להתארגן? הוא יזכור להכין את הפלטה? מיחם? כל מיני מחשבות כאלה. הייתי נורא תמימה וטיפשה. כמובן נכנסתי לפה של כל מיני אנשים. פה ושם הגיעו ריקושים רכילותיים וזה לא היה נעים".

"אליי זה לא הגיע כמעט, וגם כשהגיע לא התייחסתי", אומר יקי. "העירו לי כל מיני הערות על איך זה שאני הולך לאלמנה מאוחר בלילה. זה לא השפיע עליי".

הייתה מחשבה לעזוב את היישוב אחרי החתונה? להתחיל במקום חדש, לא לצד שכנים שחלקם

רחל: הכי קל להיות מסכן אחרי שמאבדים בן זוג. וכמו שלא הרשיתי לעצמי להיות מסכנה, אולי כי היו לי שלושה ילדים שהייתי חייבת לקום מהמיטה כדי לטפל בהם, כך גם לא הרשיתי לילדיו"

צילום: שאטרסטוק

גם בפרק ב' רצוי להינשא מהסיבה הנכונה - אהבה. צילום אילוסטרציה

לא ראו בעין יפה את הקשר החדש?

"היו שיקולים לכאן ולכאן, אבל הכריעה המחשבה שהילדים עברו טלטלות קשות ממילא, ולא רצינו להוסיף עקירה מהמקום המוכר, הידוע והטבעי להם. ברבות הימים היו לעתים חרות על כך, כשהגיעו לאזונינו רכילויות שונות שפגעו בנו. אבל טובת הילדים קדמה, ואנחנו התעלמנו והתגברנו."
 "יש הרבה סיטואציות שבהן הייתי צריכה ללכת בין הטיפות, להיות ולא להיות", אומרת רחל. "באזכרות של שרה, למשל, נוכח כל המשפחה שלה. כל ילד קיבל ועדיין מקבל אותי בדרך".

פתאום הבנו שזוגיות זו עבודה

תשעה חודשים לאחר שהתאלמן, נישאו רחל ויקי על גג המועצה בפסגות. מאחר ולא נהוג שילדים יהיו נוכחים בחופת הוריהם, הילדים צפו בהם מלמטה ומשם שלחו אליהם פרצופים מצחיקים. אבל אז גם התחיל האתגר האמיתי, כשלתוך כל המכלול הזה והזוגיות החדשה מצטרפת המשפחה של המנחם או המנוחה, החברים והחברות הקודמים שלא תמיד מאושרים לראות את מקום אהוביהם נתפסים לכאורה. וכמובן, הילדים.
 "אמא של גבי הייתה מדהימה", אומרת רחל, ומראה לי תמונה שלה התלויה בסלון ביתם. "היא הייתה הסבתא של כולם - כל הילדים. כבר בשבעה של גבי היא אמרה לי: 'אני רוצה לראות אותך מסודרת, והמשפחה שלך תהיה המשפחה שלי'.
 מאיפה מוצאים כוח להתחיל מחדש זוגיות שנייה, שוב להכיר משפחה וחברים, והפעם עם תוספות של צד שלישי?"

"אני ראיתי את זה כקומה שנייה של הבית. לא מוחקים את העבר אלא בונים את החלק השני", אומרת רחל. "אם הזוגיות הראשונה הייתה טובה, אני חושבת שגם השנייה יכולה להיות טובה. זה דרש הרבה פסיכולוגים, הרבה רמעות שידרו בדרך".
 איך מאחדים שמונה ילדים למשפחה אחת?
 "היו ימים שהרגשתי שאני לא רואה את האור בקצה המנהרה", אומרת רחל. "היה קושי עצום - טכני ורגשי. עשיתי המון שגיאות אבל גם המון דברים נכונים. וההתמודדויות לא נגמרות גם היום, 31 שנה אחרי שנישאו".

"לכל אחד מהילדים הייתה תמונה של ההורה הנפטר שלו בחדר וחוברת שסיפרה עליו", הם אומרים. "לרגע לא התיימרנו להתמודד עם המצב הזה לבד והקפדנו להתייעץ עם אנשי מקצוע. בשלב כלשהו אמרו לנו לאוורר קצת את הבית, כי יש יותר מדי ספרי זיכרונות בכל מקום. היום התמונות של גבי ושל שרה נמצאות רק בחדר השינה שלנו".

זה לא מפתיע לכם?

השניים מחייכים, לא מתרגשים במיוחד. "זה כבר חלק מהחדר", אומרת רחל. "על המכתבה של יקי יש תמונה של גבי. אין מחשבה עמוקה מאחורי זה. אבל הוצאנו אותם מהמרחב הציבורי".

אתם נשואים כבר למעלה משלושים שנה, הרבה יותר ממה שהייתם נשואים לפני הזוג הראשונים שלכם, והם עדיין כל כך נוכחיים?
 "היום כמוכן הבית נבנה, והוא נהדר", אומרת רחל. "אבל תמיד יש מקום לשיפור. העבודה לא מסתיימת. להשתקם מהחורבן היה קשה מאוד, בעיקר כשהאובדן בא כבת אחת. לא בני זוג חולים אלא תאונות פתאומיות".

חמש שנים לאחר נישואיהם נולד גלעד, בנם המשותף. "לא היה לי כוח לפני זה, ואני מצטערת שלא היה לי כוח נפשי לעוד אחד אחרי זה", אומרת רחל. "גלעד התחיל ללכת מאוחר", אומר יקי. "היינו אומרים עליו שהוא הולך על הידיים, כי כל הזמן היה על הידיים של אחד הילדים".

מהן נקודות התורפה של זוגיות כזו, שבאה עם ילדים מוגבלים קודם?

"בכל פעם מישהו אחר מהילדים קרוב יותר או רחוק", אומרת רחל. "היום יש חברויות בין הילדים שלא קשורות דווקא לחיבור ביולוגי. מאחר ואח של גבי גר ביישוב, הייתה אווירה בין הילדים כאילו כולם בני דודים של הילדים שלו. גם סביב גלעד כולם הרגישו אחים ומחוברים".

"נקודות התורפה הן בעיקר סביב הילדים", אומר יקי. "לפעמים כשיש מתח בין הילדים שלי לרחל, זה כמוכן משייע עלינו בצורה זו או אחרת, ורוב המתחים בינינו הם בעיקר על רקע זה".
 איך פותרים את הבעיות הללו?

"צריך הרבה ייעוץ", אומרת רחל. "לא לנסות להמציא את הגלגל. למצוא גם אנשים עם ניסיון. לשתף חברים. הצילו אותי חברות שהיו מרגיעות אותי שדברים כאלה קורים גם במשפחות רגילות. כי אתה אף פעם לא יודע אם זה טבעי וחלק מגיל ההתבגרות, נניח, או שמתחים נגרמים בגלל המצב המורכב".

"וכמובן, יש לדבר המון בין בני הזוג", אומר יקי. "לקבוע עתים לזוגיות. לצאת לחופשות רק הזוג לבדו נוסף לאלה המשפחתיות. לבלות לבד. זה לא היה פשוט, אבל הקפדנו על כך. למעשה, רק בזוגיות השנייה הגיעה המודעות שזוגיות זו עבודה. איש לא

עו"ד בני דון-יחייא מומלץ לחתום על הסכם ממון, כזה שיגן על זכויות הילדים בירושה אבל גם לא יקפח את האישה שעשויה להיות זו שתסעד את בן זוגה בשנים האחרונות"

צילום: יח"צ

הכין אותנו לכך קודם. למדנו על בשרנו".
 אילו עצות טובות נוספות תוכלו לתת לזוגות שנמצאים בתחילת הקשר של פרק ב'?

"צריך לדעת שבנישואים כאלה מישהו יאבד את הבכורה", אומרת רחל. "כמו כן צריך לקחת בחשבון שאם משהו לא הולך, לא הכול באשמתך. יש עוד הרבה גורמים תורמים מסביב. אני זוכרת שכל יום אמרתי לעצמי: 'היום יהיה נפלא', ובסוף, בערב: 'אוי, לא היה בסוף נפלא'. אבל צריך לא לקחת את כל האשמה על עצמך. אני ממליצה בחום להעביר את העיסוק בעניינים הטכניים למי שמעוניין לעזור. זהו אחד הדברים שאני מצטערת עליו. צריך לשחרר זמן כדי להתמקד בעיקר: קשיי הילדים וגיבוש המשפחה. אנחנו גאים מאוד בכך שהתייעצנו הרבה ובעבודה שהקפדנו לצאת לחופשות וטיולים מגבשים לכל המשפחה. אנחנו גם גאים מאוד בקשר עם הנכדים שלנו. אנחנו מקפידים להפעיל קייטנת נכדים מושקעת, משקיעים בזה את מיטב כוחותינו ויכולותינו, הן מבחינת התוכן והן מבחינת משאבים. והטיפ הכי חשוב - לאהוב. פשוט לאהוב".

רוב המתח - בגלל הילדים

אם נרמה שבמקרה של אלמנות נוכחותם של בני הזוג הקודמים דומיננטית יותר מאשר במקרים אחרים, מתברר שלחלוטין לא. "האקסים לא פחות נוכחים במקרה של גירושים, אולי אפילו יותר", אומר אופיר שנישא לפני 16 שנה להילה - שניהם גרושים. "הם הרי בחיים, נוכחים ומשפיעים על הקשר או אי הקשר עם הילדים שלך. בנוסף, הילדים מזכירים אותם כל הזמן - אם בשפת גוף אם בהתנהגות או בדיבור, אתה ממש שומע את האקס מדבר מגורנו של הילד".

במקרה של גירושים, כידוע, האפקט הזה לא תמיד משתמ. בעיקר כשבן הזוג הקודם השאיר צלקת או שהוא מונע מהילדים ליצור קשר רציף עם ההורה האחר. במקרה של הילה ואופיר, הקושי העיקרי בא מצד גרושתו של אופיר. בעוד ילדיה של הילה גדלו עמם וממילא קיבלו את הילדים שנולדו לשניים כאחים לכל דבר, הרי שבנותיו

מה עושים כשהילדים גורמים לנתק בין בני הזוג? צילום אילוסטרציה

מאוד, ובנישואים שניים מצוי יותר הפרש גילאים גדול בין בני הזוג. נזקי הזמן עובדים לרעת הנשים יותר מאשר לרעת הגברים, ונשים צריכות שלא לחשוש מהתערבות פלסטית וכיוצא בזה.

מהם המכשולים העיקריים בזוגיות שנייה?

"זוגיות כזו מגיעה על פי רוב בגיל מבוגר יותר, כשהאנשים פחות גמישים. זוגיות טובה היא כזו שיודעת להתגמש ובגיל מבוגר קשה עם זה. הטיפ הכי טוב הוא לשמור על עיקרון אחד: לא להתעקש יותר מדי על עקרונות. וזה לא נורא. איך לוי אשכול אמר? אני מתפשר ומתפשר, עד שאשיג את שלי."

בנישואים מבוגרים, מסביר דויד יחיאל, הילדים מנישואים קודמים הופכים לגורם משפיע מאוד על הזוגיות. הוא ממליץ בחום לזוגות כאלה לחתום על הסכם ממון, כזה שיגן על זכויות הילדים בירושה אבל גם לא יקפח את האישה שעשויה להיות זו שתסעד את בן זוגה בשנים האחרונות. הסכמים כאלה יכולים לכלול קצבה מיוחדת עבור בת הזוג כנגד כל שנה של זוגיות. ראוי להגיע גם החלטה מושכלת מה יהיה על הבית שבו הזוג גר, במקרה שאחד מהם ילך לעולמו. "את כל אלה צריך לברר מראש ולשתף בהחלטה את הילדים", אומר דויד יחיאל. "זה עשוי להוריד הרבה מאוד מתח ואת החשש שהאישה/החדשה אוכלת את הירושה".

איך מתמודדים בזוגיות עם טראומות שכל אחד מביא מהזוגיות הקודמת שלו?

"זו אחת הבעיות הגדולות. אני חושב שגם במקרה זה נכונה המימרה 'אין חבוש מתיר עצמו מבית האסורים'. יש צורך ביעוץ מקצועי שילווה את הקשר מתחילתו, עוד לפני שיצוצו הבעיות. לא קל לזוגות מבוגרים שנאלצים להיוועץ עם פסיכולוגים צעירים מהם, אבל הדבר הכרחי. בסופו של דבר השניים צריכים להעמיד את הזוגיות שלהם מעל לכול".

זו המלצה שאתה נותן גם לזוגות בפרק א'.

"נכון, כמו הרבה עצות אחרות. בסופו של דבר בשביל להצליח בנישואין צריך מזל. אבל ככל שתאמצו יותר – יהיה לכם יותר ממנו". ■

הילה: בכל מקרה זה שווה. אין על נישואים שניים. צריך כמובן הרבה סיעתא דשמייא, וכמובן שגב מהמשפחה עושה את הכול להרבה יותר קל"

לתת להן ללכת. שיתבגרו ויצרו קשר בעצמן, ולא כל פעם להתאכזב. הלכנו ליעוץ, שוחחנו בעניין, אבל כולם הבהירו שכל עוד האמא לא משתפת פעולה, אין מה לעשות. הנתק הוא לא רק מאיתנו אלא מכל הרודים, הסבתא והסבא."

איזו עצה טובה אתם יכולים לתת לזוג אחר שנמצא באותו המצב?

"בכל מקרה זה שווה", פוסקת הילה, "אין על נישואים שניים. צריך כמובן הרבה סיעתא דשמייא, וגב מהמשפחה עושה את זה להרבה יותר קל". "גדלתי עם הורים שהיו נשואים בשנית", אומר אופיר, "היא באה עם הילדים שלה ואבא שלי הביא אותי ואת אחי, כך שהם היו מודל טוב לזוגיות כזו. הם היו דוגמה טובה לכך שזה יכול לעבוד".

אל תשללו התערבות פלסטית

"הגמרא במסכת פסחים אומרת: דאמר מר: גרוש שנשא גרושה – ארבע דעות במטה", אומר עו"ד בני דויד יחיאל, מומחה לדיני משפחה וירושה שרץ עם מופע בידורי על הומור יהודי "צחוק הגורל", וכן עם המופע ההומוריסטי "טובים השניים" על זוגיות ומשפחה.

הסטטיסטיקה לא עובדת לטובת פרק ב'.

"אכן. אם אחוז הגירושים בפרק א' עומד על שלושים, הרי שבפרק ב' אחוז הגירושים מגיע לשבעים. וזה בלי לחשב את הזוגות שאינם נישאים, תופעה נפוצה יותר בזוגיות שנייה. ובכל זאת, המוסד הזה מומלץ בהחלט, רק צריך להגיע אליו מהסיבות הנכונות. אני מציע לגרושים ואלמנים לא להתפשר יותר מדי. לא לבחור בנישואי נוחות מטעמים כלכליים או מחשש לבריאות, אלא להינשא מהשיקול מספר אחד שאופייני יותר לנישואים ראשונים – אהבה".

לגברים יש היצע משמעותי יותר מלנשים, בשלב הזה בעיקר.

"הפתגם אומר: כשגבר מת יש אלמנה, כשאשה מתה יש חתן. אכן, לגברים קל יותר למצוא זוגיות שנייה. מרחב הגילאים הפתוחים בפניהם גדול

של אופיר מרגישות עד היום ורות כלפי הבית החדש שנבנה והן שומרות על קשר מינימלי, אם בכלל.

"הכול בא בתקופות ובגלים", אומרת הילה. "בכל פעם מישהי אחרת מהן בוחרת לקחת חלק במשפחה שלנו ואחרת מתרחקת. מהחתונה, שבה אחת מהן לא הגיעה, ועד היום כשהן עצמן כבר נשואות עם ילדים".

לא היה חישש להינשא מחדש אחרי גירושים לא נעימים?

"מרגע שידעתי שאני מתגרשת ידעתי גם שאתחנן בפעם השנייה", אומרת הילה. "לא הייתה לי בעיה עם עול המשפחה, לא עם זוגיות. הייתה טעות לבחור בכן הזוג הספציפי ההוא, אבל לא היה לי דבר נגד מוסד הנישואים או נגד גברים".

"במקרה שלי הרגשתי שלא היו לי נישואים אמיתיים ורציתי מאוד לרעת איך זה", אומר אופיר. "כך שגם לי היה ברור שיהיה פרק ב'".

הם הכירו דרך שרכנית ונישאו בחתונה כמעט רגילה, שגם היא הפכה סוגיה לדון בה. "כבר עברתי חתונה אחת ורציתי משהו יותר אינטימי", אומר אופיר. "הילה רצתה חתונה רגילה, וכך היה. רק עם מעט מוזמנים".

"הייתי צעירה, בת 27", אומרת הילה. "בהתחלה שקלתי ללבוש שמלה בצבע קרם או בז', אבל בסוף התחננתי בלבן. זו החתונה שלי, אחרי הכול".

אלא שהחתונה לא הצליחה להביא להשלמה עם ההרכב החדש מצד בנותיו של אופיר. "הגרוש של הילה פרגן מאוד", הוא אומר. "לא היו לנו איתו כמעט חילוקי דעות חינוכיים או אחרים. ממילא הילדים שיתפו פעולה יותר, שאלו את הרב אם מותר להם בכרכת המזון לומר 'אבי מורי' עליי וכדומה. אבל גרושתי הבטיחה כשנפרדנו שהיא תעשה הכול כדי לסכסך ביני לבין הבנות, וגם קיימה".

"אני מרגישה שעד היום היא משפיעה לנו את הנישואין", אומרת הילה.

איך בעצם?

"יש לנו נישואים מאושרים וטובים", אומר אופיר, "לא יוצא לנו לריב כמעט על כלום, רק הנושא הזה של הבנות הוא עיקר המחלוקת בינינו והוא הגורם מספר אחד למתח".

"נוצר מצב שאופיר מחזר אחרי הבנות, מתחנן, מתחנן, והן לא משתפות פעולה", אומרת הילה. "כל אחת מהן פתאום מודיעה שהיא התארסה. לא מספרות בכלל שיש חבר, שהן יוצאות. מתעוררות אחרי שהאמא נפגשה כבר עם הצד השני, בעיקר כדי לבקש כסף. מיד אחרי החתונה הן נעלמות שוב. אני לא יכולה לראות אותו בכל פעם משקיע ומתאמץ ואז נשבר לו הלב".

"הילה בגישה של הכול או כלום", מסביר אופיר. "אם הן לא משתפות פעולה, אז לא לשמור על קשר ולא להתחנן שיוזקו עצם".

"הייתי נורא רוצה 'הפי ביג פאמילי'", היא אומרת. "אנחנו משפחה מאושרת של ארבעה ילדים והייתי שמחה שיהיו עוד השלוש החסרות. יש לנו תמונה בסלון של כולם בהרכב המלא. הייתי שמחה שזה לא יהיה רק בתמונה. אבל אם הן מסרבות, אז